

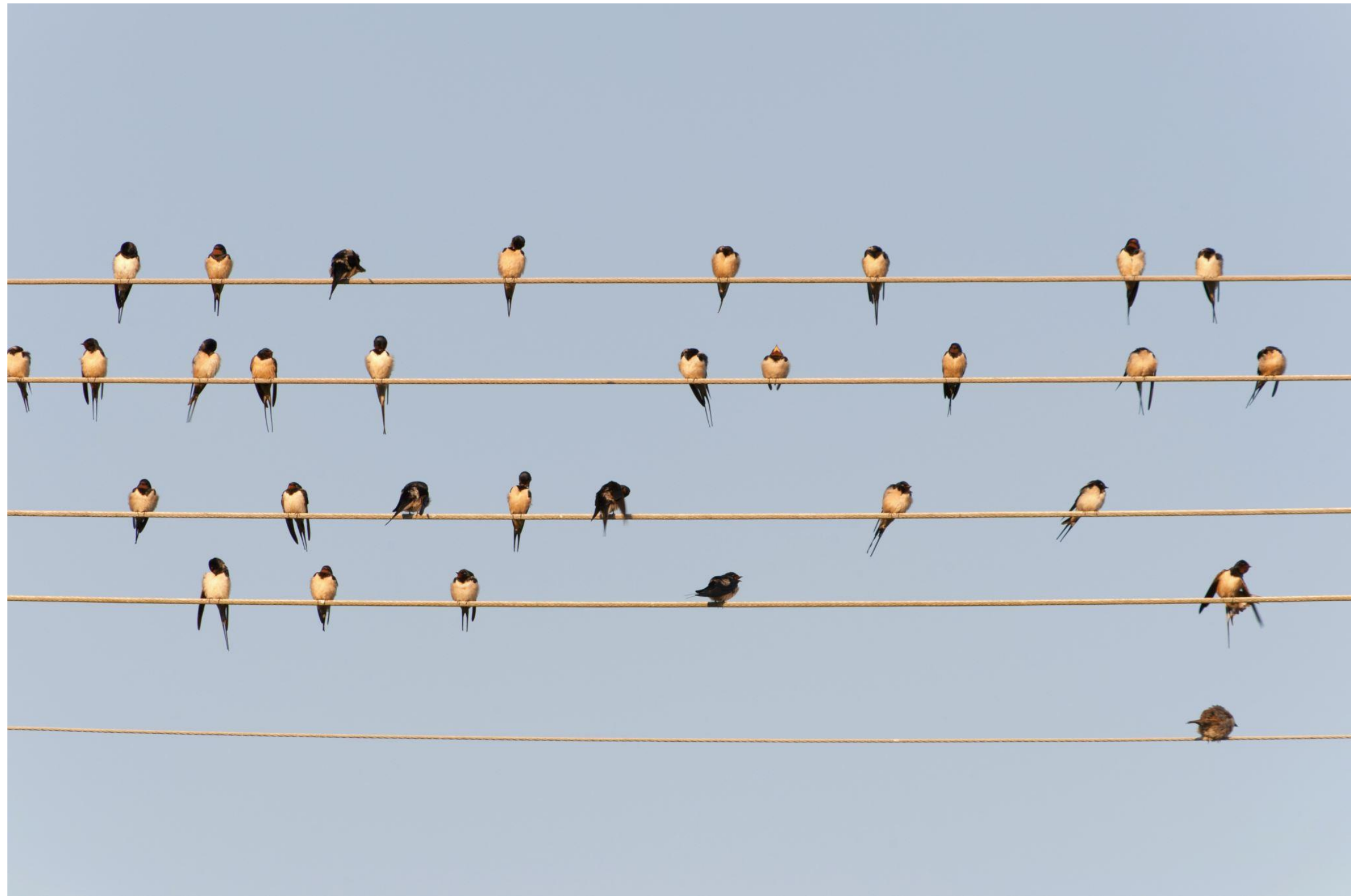
Familiens hverdagsliv i Norge 2020-2022

Eirin Pedersen, forsker ved
Arbeidsforskningsinstituttet AFI, OsloMet

Struktur

- Datagrunnlag
- Hektiske hverdagsliv
- Intensive foreldreskap
- Skjermbruk
- Arbeidsdelingen blant foreldre
- Prisen for prosjektlederansvaret
- Hvem gir avlastning i hverdagen?
- Ulike familieformer, like familieliv
- Kunnskapsbehov fremover

Datagrunnlag – tre rapporter

1. FAMILIENS HVERDAGSLIV

15 kvalitative intervjuer med foreldre i Oslo-området

Hvilke hverdagsutfordringer opplever småbarnsforeldre?

Hvilke utfordringer kan løses i familien, og hvilke kan løses ved institusjonelle og politiske ordninger?

2. FAMILIENS HVERDAGSLIV UNDER COVID

Re-intervjuer om hvordan hverdagslivet endret seg under den første covid-nedstengningen

Hvordan håndterer de ulike barnefamilieene bortfall av skole og barnehage, hvordan løses hverdagen og hvordan påvirker det familielivet?

3. FAMILIENS UTFORDRINGER

Survey med 1035 respondenter og intervjuer med 20 familier fra hele Norge – fra ytterste øy og innerste fjord til finnmarksvidda.

Mål om å kartlegge tidsbruk, hverdagsutfordringer, bruk av ulike velferdstilbud og tilgang på støtte og avlastning i ulike barnefamilier

Hektiske hverdagsliv

- Hektisk, men meningsfull hverdag – presser mye innhold inn i dagene
- Jobb, hjem og fritidsaktiviteter skaper stramme tidsskjema blant de fleste barnefamilier
- Mye logistikk, korte frister, korte lunter og ting som skal rekkes
- Fritidsaktiviteter er viktige sosiale arenaer – få barn som er hjemme og leker i gata på ettermiddagen
- De fleste rekker å spise middag sammen hver dag

Intensive foreldreskap

- Stor endring å bli forelder – mer stress og bundet tid, lite egentid
- Drift av en familie krever mye bakkemannskap – hverdag preget av rutinisert omsorgsarbeid
- Store krav til foreldrerollen – foreldrene har fått mer ansvar for barnas utvikling på alle livsområder
- Mer emosjonelt, praktisk og logistisk arbeid
- Familien blir et prosjekt som preger alle aspekt av livet
- Ulikheter i arbeidsvilkår skaper ulike utfordringer for å få hverdagen til å gå opp (deltid, fulltid, turnus, karriere etc)

Skjermbruk

- Skjermen er med overalt, men særlig mødre problematiserer hvor mye tid foreldre og barn tilbringer bak hver sin skjerm
- Mens familien gjerne samles foran TV-skjermen, forsvinner de for hverandre bak hver sin telefon eller nettbrett
- Skjermbruken er kilde til mye konflikt i familien
- Grensesettingen og forhandlingene rundt skjermbruken og skjermtiden blir for noen en (tid)krevende arbeidsoppgave i seg selv

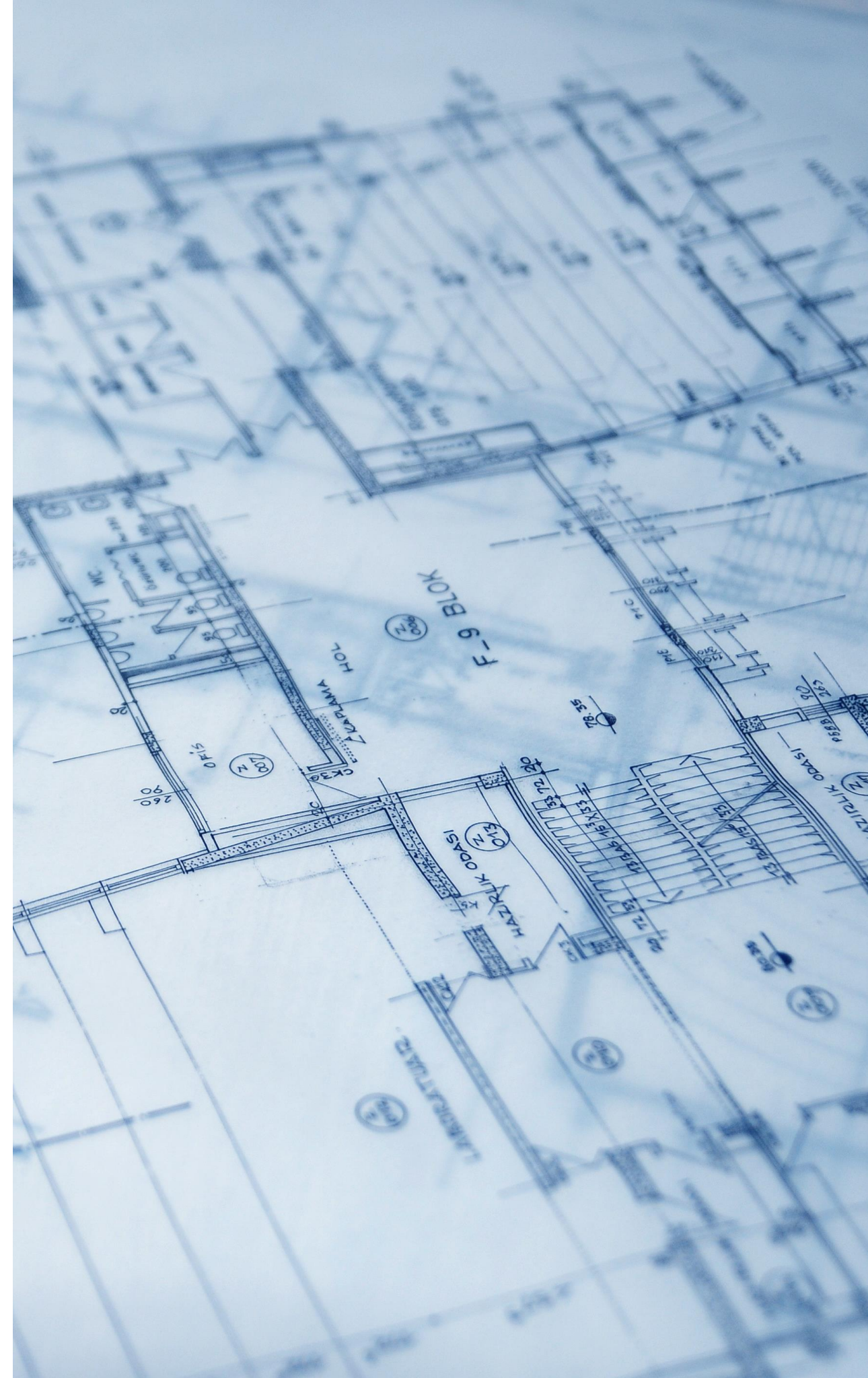
Arbeidsdelingen blant foreldre

- Mødrene og fedrene forteller at de i stor grad deler på arbeidsoppgavene som hører til familielivet
- Dette er i tråd med undersøkelser av tidsbruk i norske husholdninger og oppslutning om likestillingsidealer
- Samtidig er det forskjeller: mødre gjør mer av det ubetalte husarbeidet, mens fedrene jobber litt mer og tar seg av mer oppussing og vedlikehold
- Mødre tar nesten alltid «det tredje skiftet», det vil si det ofte usynlige planleggings- og koordineringsarbeidet i familien
- Mor blir familiens prosjektleder

Prisen for prosjektlederansvaret

- Mødre er mer stresset enn fedre, og opplever mindre balanse i hverdagen
- Jo yngre barna er, jo flere barn det er, og jo lenger pendlertid, jo mer stresset er mor
- Disse faktorene påvirker ikke menn på samme vis
- Når barna blir eldre, synker stressnivået per år per barn
- Det økte stressnivået blant mødre må ses i sammenheng med skjev ansvars- og arbeidsfordeling i hjemmet og et likestillingsprosjekt som ikke har kommet helt i mål

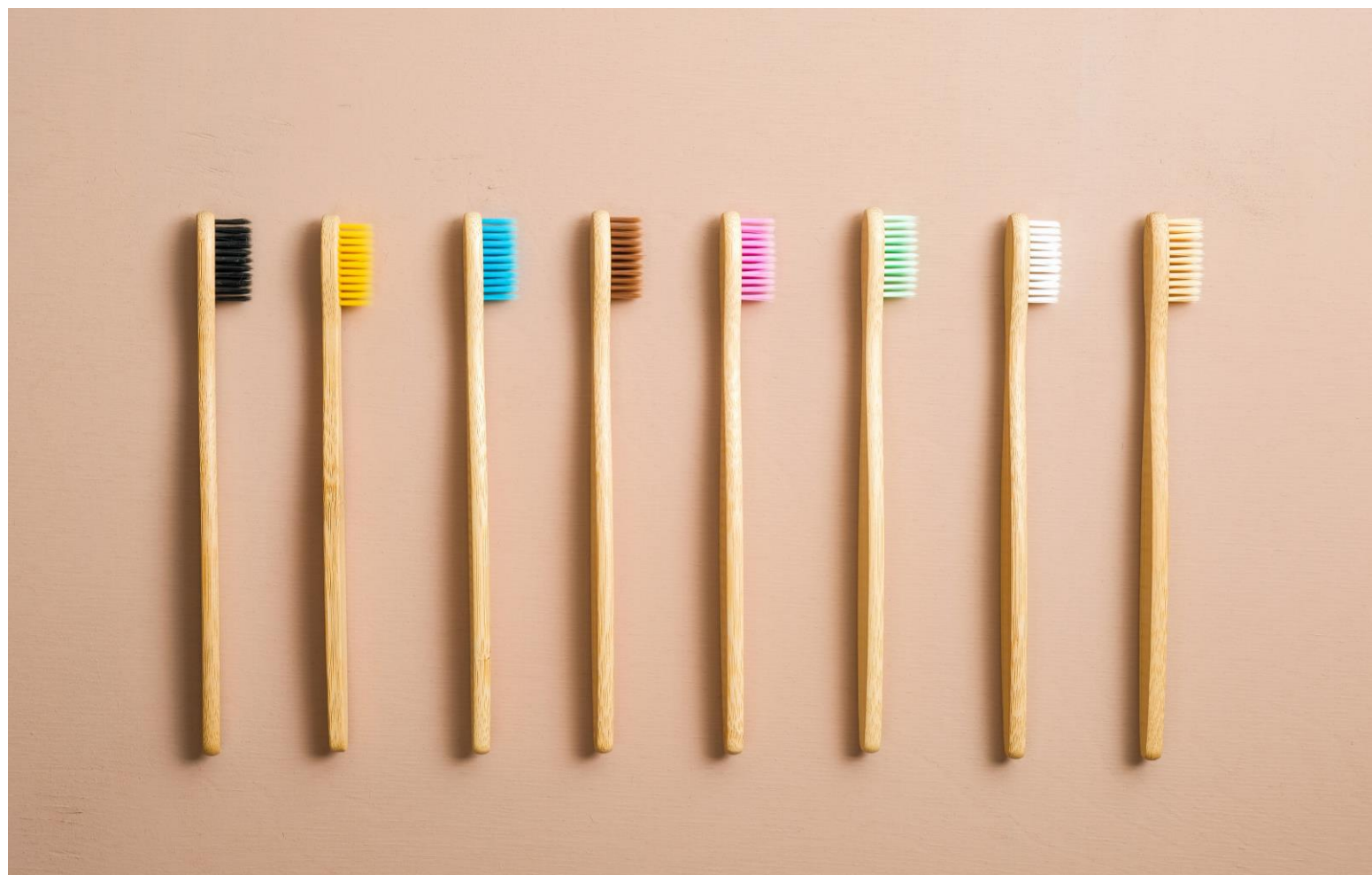

Hvem gir avlastning i hverdagen?

- En tredjedel av utvalget i spørreundersøkelsen får hjelp av besteforeldre i hverdagen til barnepass, renhold eller lignende.
- De kvalitative intervjuene viser at besteforeldrene for de fleste er eneste kilde til praktisk støtte og avlastning
- Denne støtten avhenger av om besteforeldrene bor i nærheten, helsen hos besteforeldre, og kvaliteten på relasjonen
- For foreldre uten avlastning fra besteforeldre er det lite annen støtte å hente – ingen offentlige tilbud om avlastning på kvelder eller helger
- Åpne svar i spørreundersøkelsen viser at mange foreldre ønsker seg at det offentlige skal ta på seg mer av ansvaret for å tilby barna meningsfulle og rimelige fritidsaktiviteter

Ulike familieformer – like familieliv

- Barnefamilier lever veldig like liv hverdagslivet ser ganske likt ut over hele landet
- Barnehage, skolefritidsordning og heltidsarbeid strukturerer hverdagen
- Familier med innvandrerbakgrunn og skeive familier forteller om de samme hverdagsutfordringene som alle andre
- Aleneboende foreldre er ikke mer stresset, selv om de jevnlig har eneansvar for barna sine
- Like normer for hva som er det gode familielivet – tid sammen, felles måltider, meningsfulle aktiviteter, emosjonell kontakt og oversikt over barnas sosiale liv
- Arbeidsvilkår og økonomi gir ulik tilgang til foreldrenes hverdagsbalanse og fritidsaktiviteter for barna

Kunnskapsbehov fremover

- Hva blir konsekvensen av økte økonomiske forskjeller og økt barnefattigdom for barns livssjanser?
- Hvordan kan samfunnet tillempe for de økte kravene i foreldreskapet?
- Hva hindrer en jevnere fordeling av prosjektlederansvaret i familien?
- Vil heldagsskole og leksefri dempe presset på barnefamilienes ettermiddag?

Ta kontakt!

Eirin Pedersen
pee@oslomet.no

Forskningsprosjekter:

Familiens utfordringer - barnefamiliers hverdagsliv i Norge

<https://www.oslomet.no/forskning/forskningsprosjekter/familiens-utfordringer-3>

Graviditet og diskriminering i arbeidslivet

<https://www.oslomet.no/forskning/forskningsprosjekter/graviditet-og-foreldrepermisjon-i-arbeidslivet>

FAMILY PARTNER – Samskaping, implementering og evaluering av en intervensjon for å forhindre barnemishandling

<https://www.oslomet.no/forskning/forskningsprosjekter/family-partner>

MiNS – Mor i Norge studien – en effektevaluering av Nurse Family Partnership i Norge

<https://www.oslomet.no/forskning/forskningsprosjekter/nurse-family-partnership>

FLEX-IT - Teknologibruk på tvers av jobb og hjem

<https://www.oslomet.no/forskning/forskningsprosjekter/flexit>

Crossbow - Konsekvenser av utflytende grenser mellom jobb og hjem

[CROSSBOW - Crossing and Managing Boundaries between Work and Non-Work – Co-creating Healthy Teleworking](#)